

Perspresentatie Inkomensraming Land- en tuinbouw 2021

20 december 2021

Wageningen Economic Research & CBS

Programma Plenaire sessie 13.00 uur

- Welkom Olaf Hietbrink – Wageningen Economic Research
- Petra Berkhout – Wageningen Economic Research
 - Recente ontwikkelingen in de land- en tuinbouw
- Harold van der Meulen – Wageningen Economic Research
 - Inkomensontwikkeling 2021 per sector
 - Liquiditeitspositie: spreiding
- Cor Pierik – CBS: Macro economische ontwikkelingen 2021
- Vragen algemeen
- Verdieping met sectordeskundigen vanaf 14.00 uur

Programma vanaf 14.00 uur Sectorverdieping

14.00 uur: Melkvee

Alfons Beldman, Pieter Willem Blokland en Jakob Jager

14.20 uur: Akkerbouw

Bert Smit en Ruud van der Meer

14.40 uur: Varkenshouderij

Robert Hoste en Arjan Wisman

15.00 uur: Pluimveehouderij

Peter van Horne en Arjan Wisman

15.20 uur: Glastuinbouw

Peter Ravensbergen, Gerben Jukema, Yolande de Valk en Pepijn Smit

Alle overige vragen:

Channah Durlacher – persvoorlichter 06 425 14 262.
E-mail channah.durlacher@wur.nl

Recente ontwikkelingen in de land- en tuinbouw

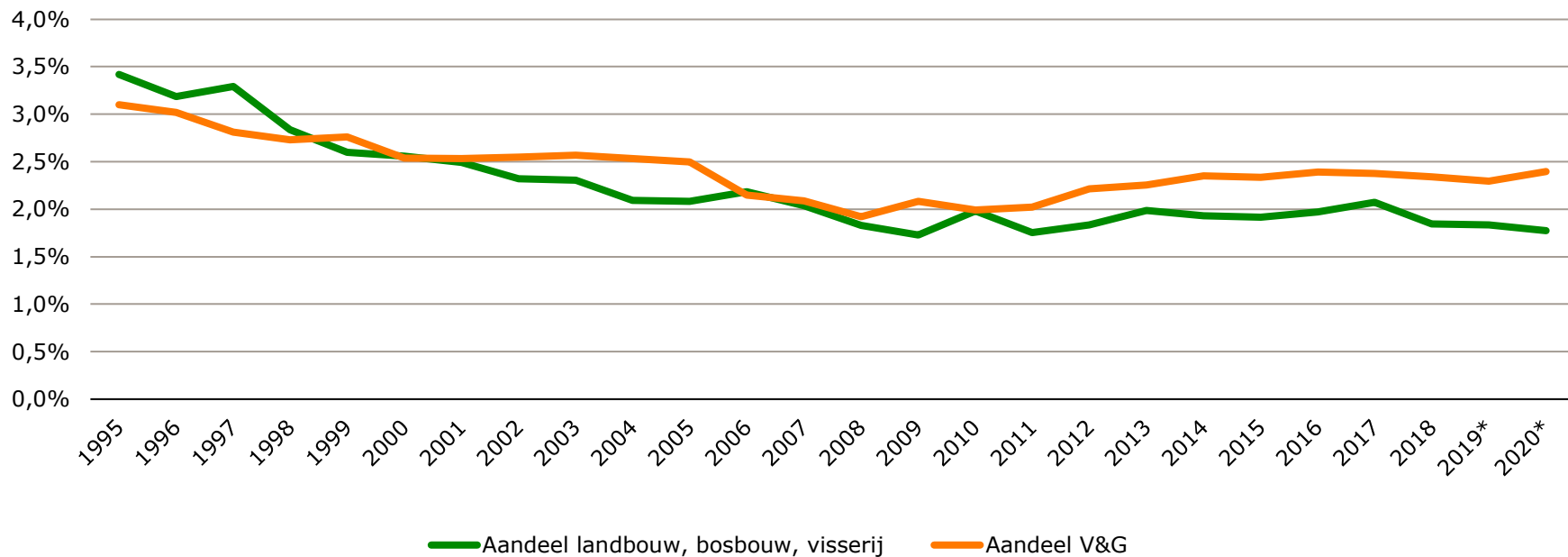
20 december 2021

Petra Berkhout

Belang primaire sector daalt

Aandeel in nationale economie (Toegevoegde Waarde)

Volume: Minder of anders

- Stikstofproblematiek en daaraan gerelateerd ammoniak
- Klimaatbeleid
- Maatschappelijke discussie over de rol van landbouw (export, veedruk, gebruik inputs)
- Vraag om ruimte

Meer eisen aan de productie

- Mestbeleid
- Kaderrichtlijn Water
- Herziening van het
Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
 - Afbouw directe inkomenssteun
 - Aanscherping conditionaliteit
- Perspectief?
 - Rli advies

Er zijn ook kansen

- Bijdragen publieke doelen
 - agrarisch natuur- en landschapsbeheer
 - waterbeheer
 - behoud open ruimte
- Meer lokale ketens
- Kennis en kunde!
- Landbouw is meer dan voedselproductie

Toekomstbeeld: van meer naar beter?

- De landbouw is onderdeel van de maatschappij
 - landbouw en het agrocomplex zullen kleiner zijn
- De markt blijft van dominant belang
 - meer diversificatie in marktstrategieën
- Het beleid is
 - meer gericht op beperkingen
 - op gerichte betalingen
- Handel in agro & foodproducten blijft belangrijk voor Nederland
 - de samenstelling en richting ervan verandert

Dank voor uw aandacht

Petra.Berkhout@wur.nl

@PetraBerkhout1

Actuele ontwikkeling resultaten en inkomens in land- en tuinbouw 2021

20 december 2021

Harold van der Meulen – Wageningen Economic Research & Cor Pierik CBS

Inkomensontwikkeling 2021 (r)

Bedrijfstype		Opbrengsten		Kosten	
Melkveehouderij	↑	melkprijs	↑	voerkosten	↑
Varkenshouderij	↓	prijzen	↓	voerkosten	↑
Pluimveehouderij	↓	prijzen	↑	voerkosten	↑
Akkerbouw	↑	prijzen	↑	div. middelen	↑
Glastuinbouw	↑	prijzen	↑	energiekosten	↑

Invloed energie (excl. motorbrandstoffen)

	2020			2021	
	Kosten energie (in euro's)	Aandeel in kosten	Opbrengsten energie (in euro's)	Mutatie netto (in euro's)	Effect 10% wijziging (in euro's)
Glastuinbouwbedrijven, w.v.	324.700	16%	96.200	100.300	22.850
- glasgroentenbedrijven	519.300	20%	222.500	87.000	29.680
- snijbloemenbedrijven	244.100	16%	23.500	122.000	22.060
- pot- en perkplantenbedrijven	193.900	9%	40.100	86.900	15.380
Akkerbouwbedrijven	6.400	2%	2.400	100	400
Melkveebedrijven	7.400	2%	700	1.200	670
Varkensbedrijven	29.000	2%	2.600	5.500	2.640
Leghennenbedrijven	17.200	2%	1.000	2.800	1.620
Vleeskuikenbedrijven	44.200	3%	3.900	6.200	4.030

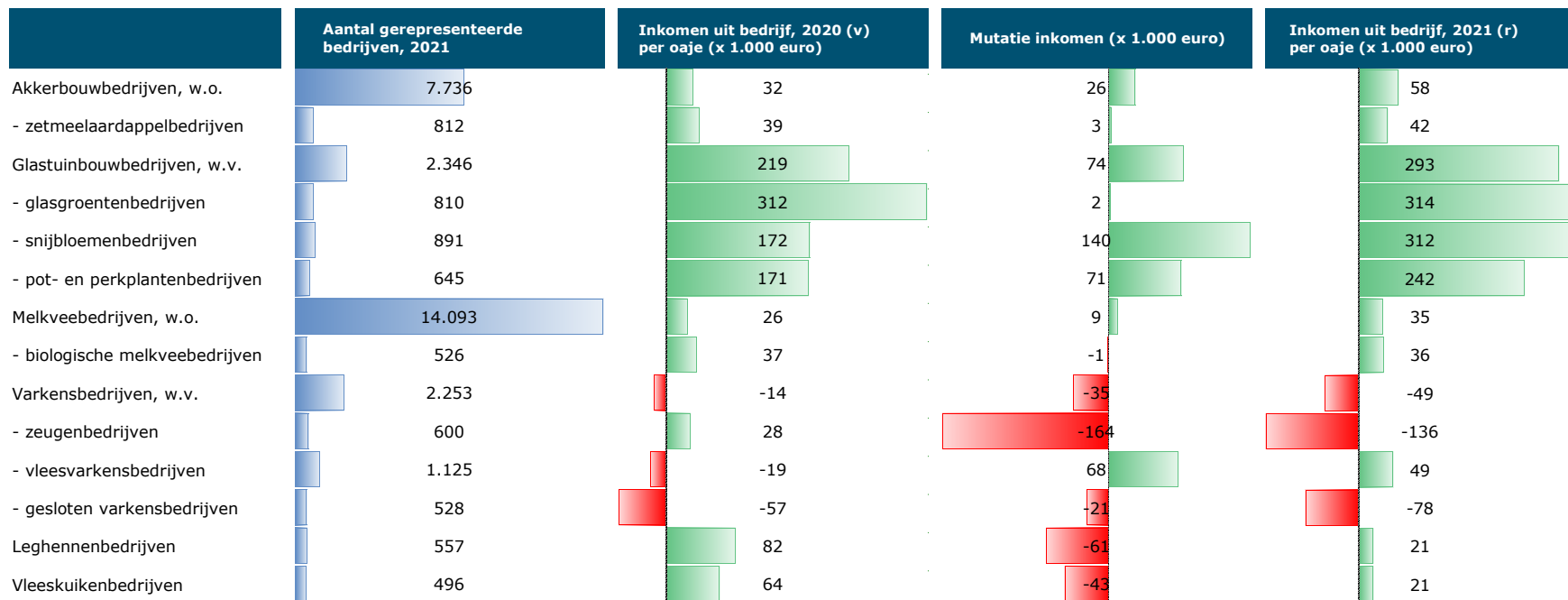
Invloed voerkosten groot op inkomen

	2020		2021	
	Voerkosten (in euro's)	Aandeel in kosten	Mutatie voerkosten (in euro's)	Effect 1% prijswijziging (in euro's)
Melkveebedrijven, w.o.	106.900	22%	17.000	1.069
Biologische melkveebedrijven	79.200	18%	13.100	792
Varkensbedrijven, w.v.	693.300	54%	120.600	6.933
Zeugenbedrijven	674.300	46%	117.200	6.743
Vleesvarkensbedrijven	466.000	61%	81.300	4.660
Overige varkensbedrijven	1.175.200	55%	216.700	11.752
Leghennenbedrijven	599.400	57%	110.000	5.994
Vleeskuikenbedrijven	878.600	65%	158.100	8.786

Gehanteerde inkomensbegrippen

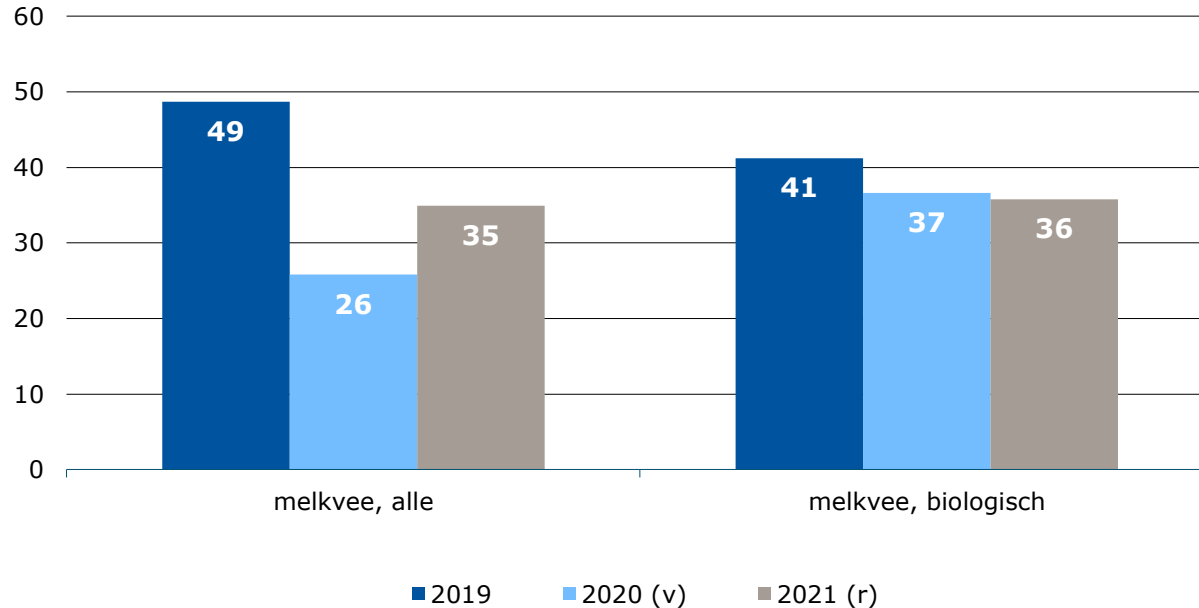
- Inkomen uit bedrijf per onbetaalde arbeidsjaareenheid (aje)
 - Winst uit onderneming (bruto) = opbrengsten – betaalde kosten en afschrijvingen.
 - Agrarische ondernemers en hun gezinsleden verrichten meeste arbeid zelf, maar krijgen geen salaris.
 - Een arbeidskracht die in een jaar meer dan 2.000 uur werkt = 1 aje.
 - Inkomen per bedrijf met elkaar te vergelijken
- Rentabiliteit: opbrengsten-kostenverhouding
 - Totaal van de opbrengsten per 100 euro kosten
 - Betaalde en berekende kosten (inzet van onbetaalde arbeid en eigen vermogen)
 - Gelijk aan 100, dan sprake van een marktconforme beloning voor inzet eigen arbeid (ongeveer 29 euro per uur) en kapitaal

Inkomensontwikkeling in vogelvlucht 2020-2021

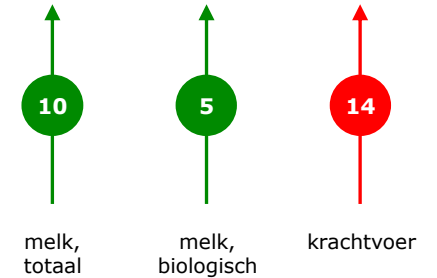

Inkomens melkveehouderij licht gestegen

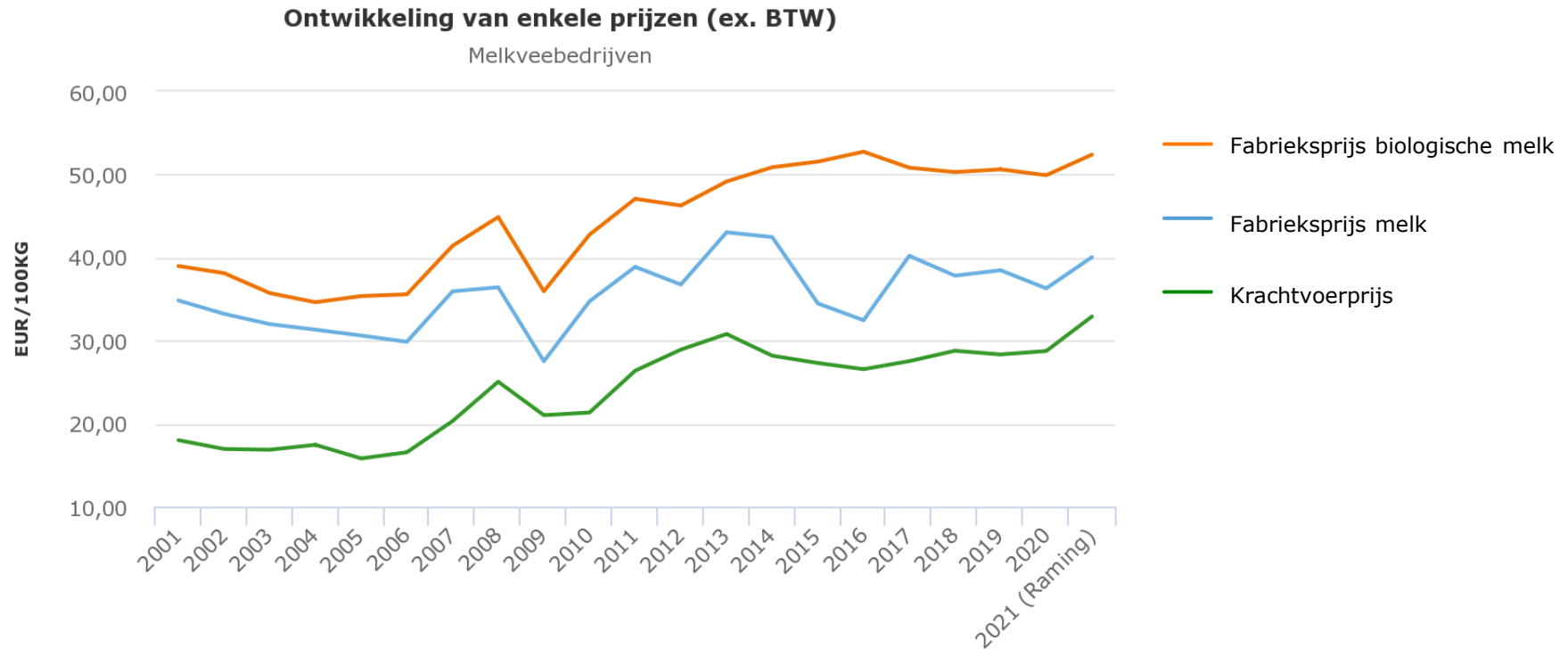
Inkomen uit bedrijf, x 1.000 euro per onbetaalde aje

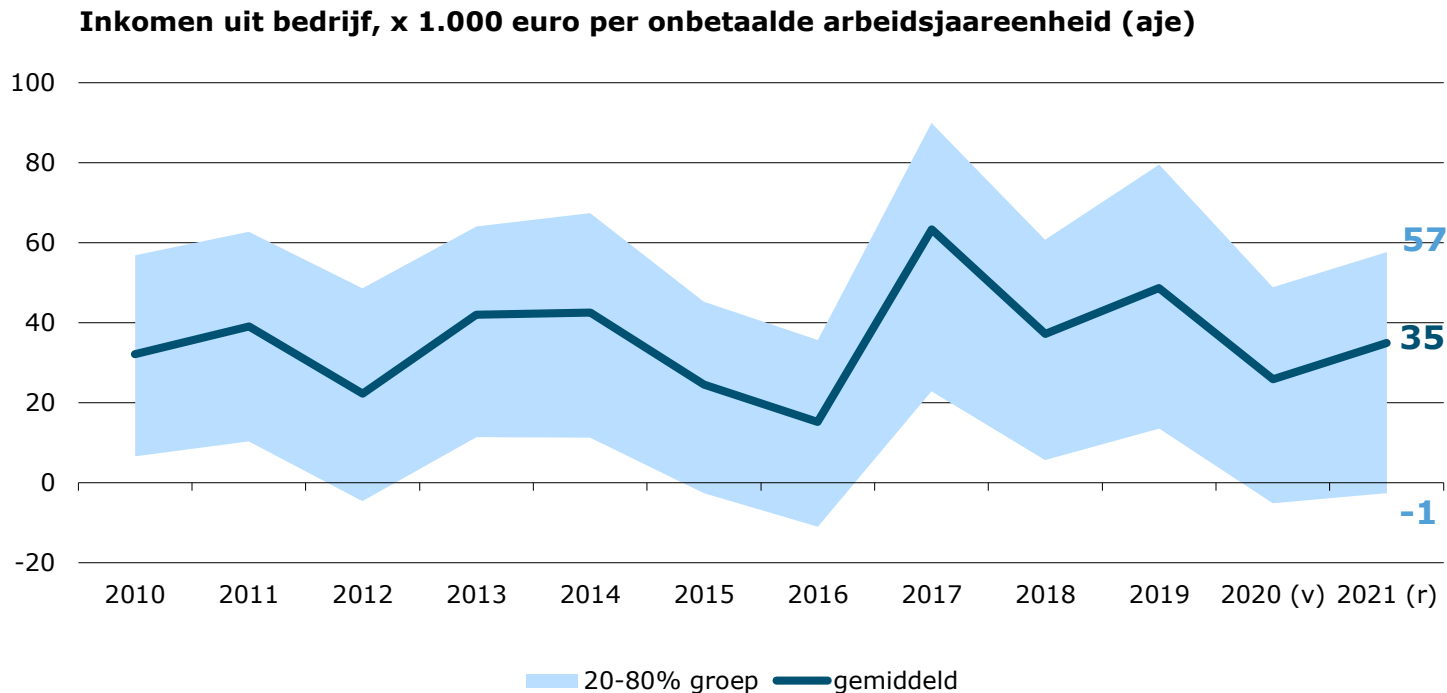
Prijontwikkeling
tussen 2020 en 2021 (%)

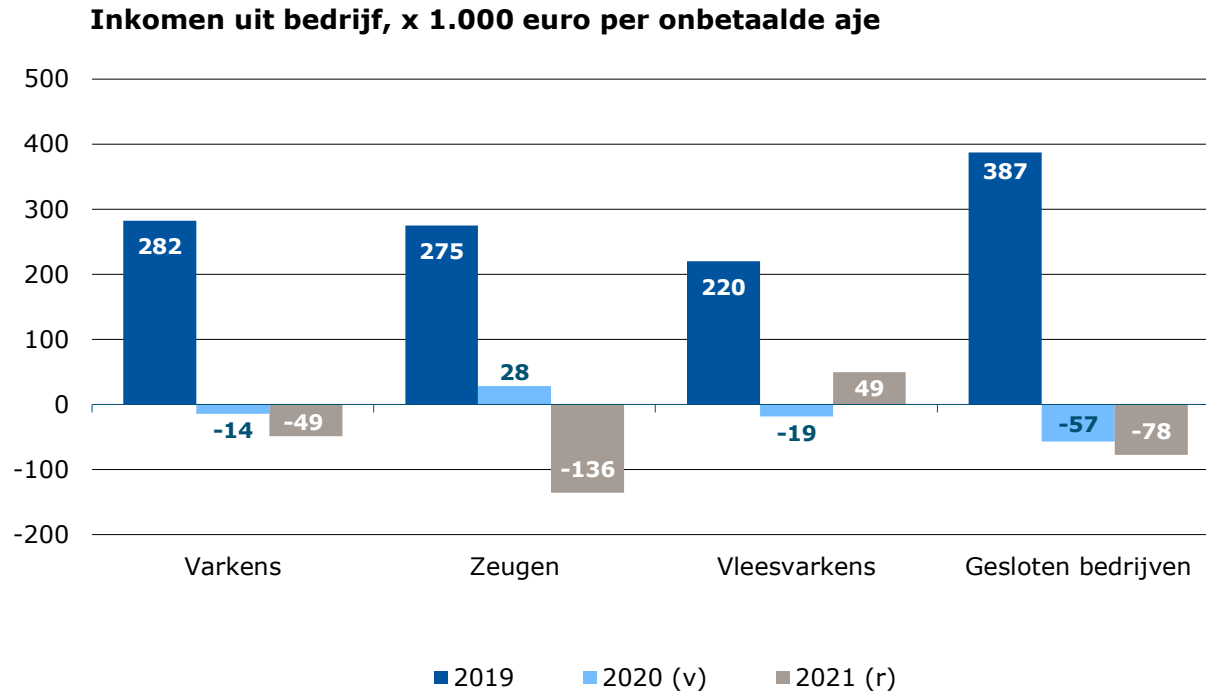
Ontwikkeling melk- en voerprijs 2001-2021

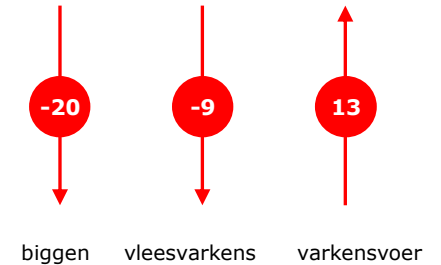
Grote spreiding inkomen melkveebedrijven

Inkomens varkenshouderij onder druk

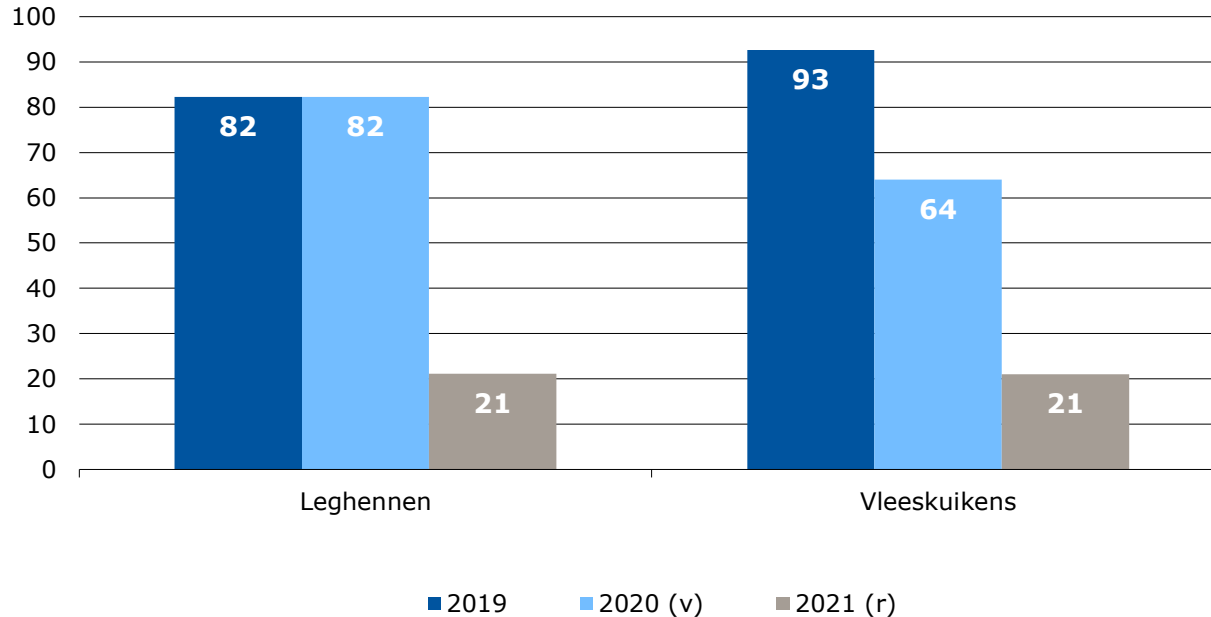

Prijswontwikkeling
tussen 2020 en 2021 (%)

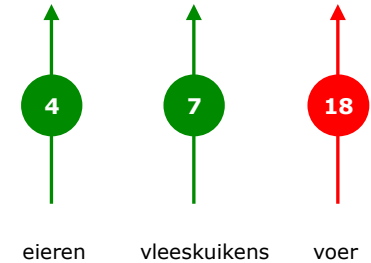

Inkomens pluimveehouderij gedaald

Inkomen uit bedrijf, x 1.000 euro per onbetaalde aje

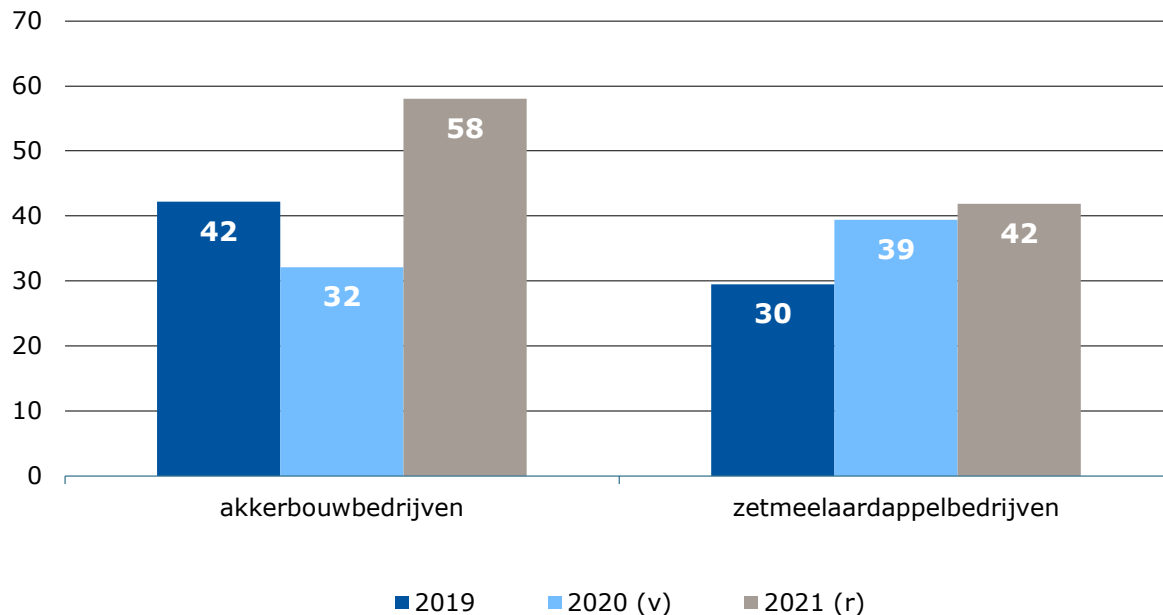

Prijswontwikkeling
tussen 2020 en 2021 (%)

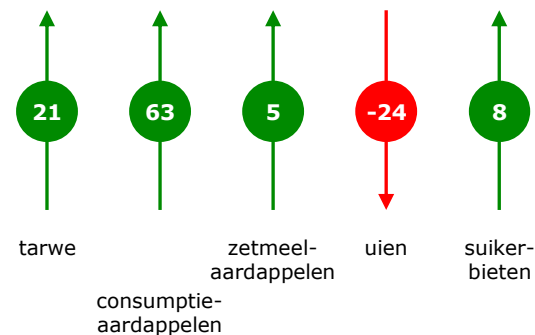

Inkomens akkerbouw stijgen door betere prijzen

Inkomen uit bedrijf, x 1.000 euro per onbetaalde aje

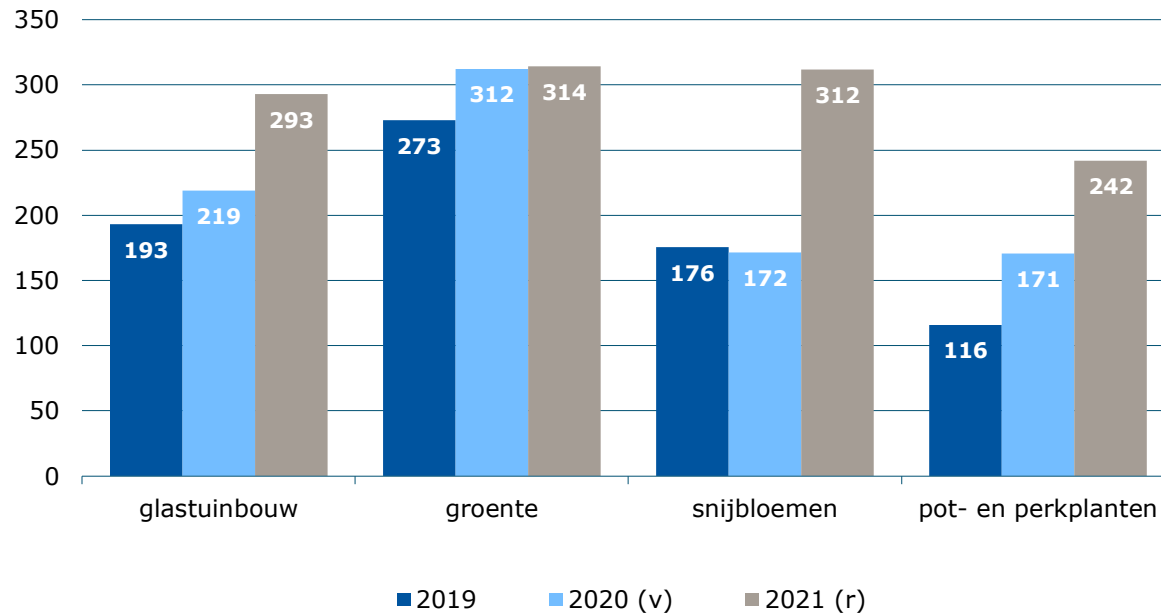

Prijsontwikkeling tussen 2020 en 2021 (%)

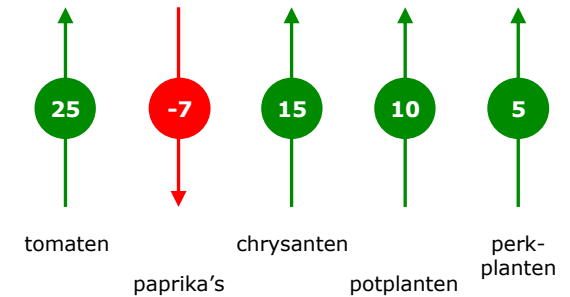

Inkomens glastuinbouw sierteelt sterk gestegen

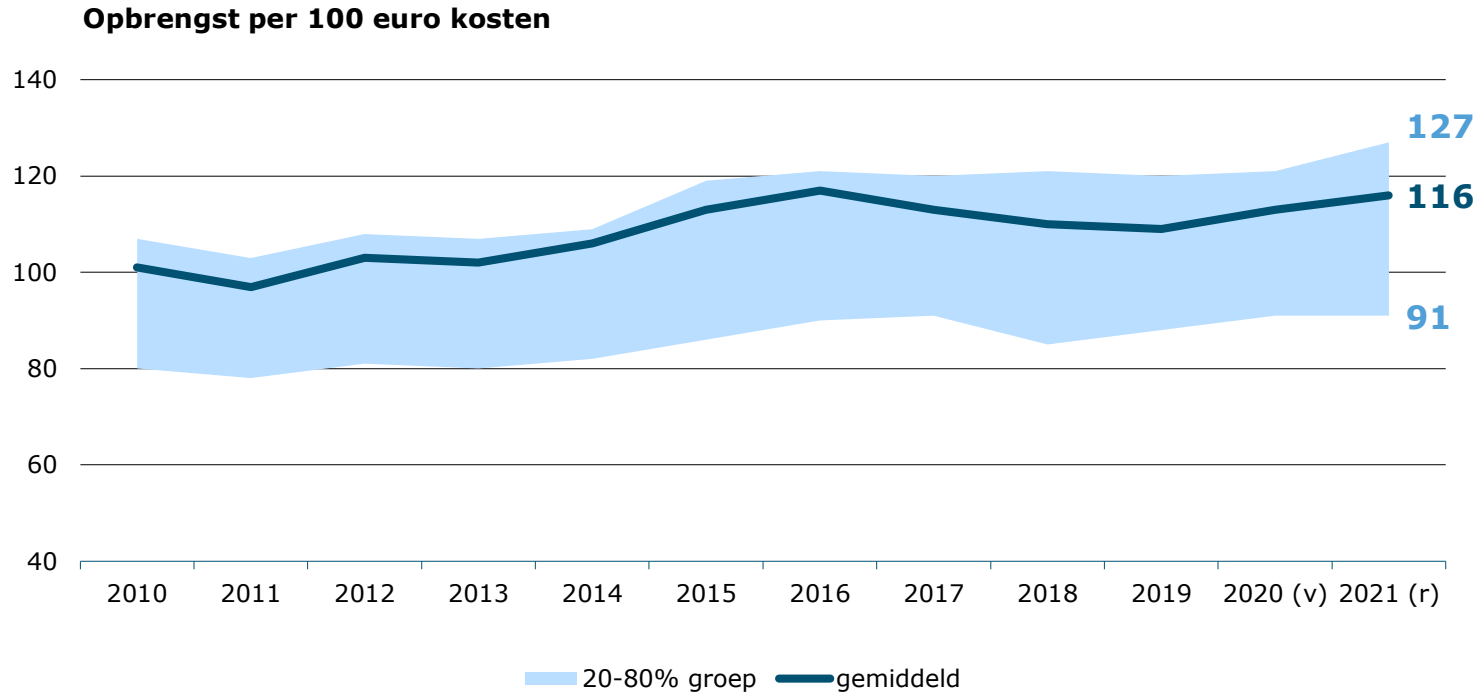
Inkomen uit bedrijf, x 1.000 euro per onbetaalde aje

Prijsontwikkeling
tussen 2020 en 2021 (%)

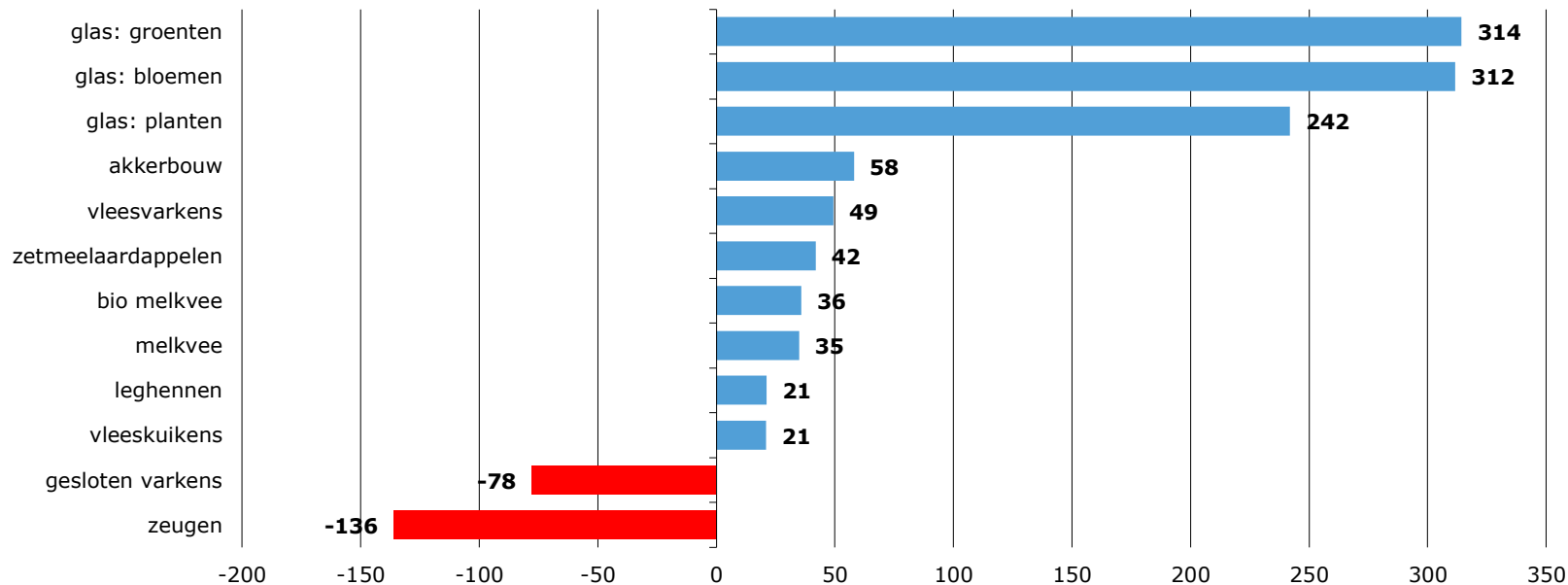

Rentabiliteit glastuinbouwbedrijven grote spreiding

Resumerend: Inkomens in 2021 (r) lopen sterk uiteen

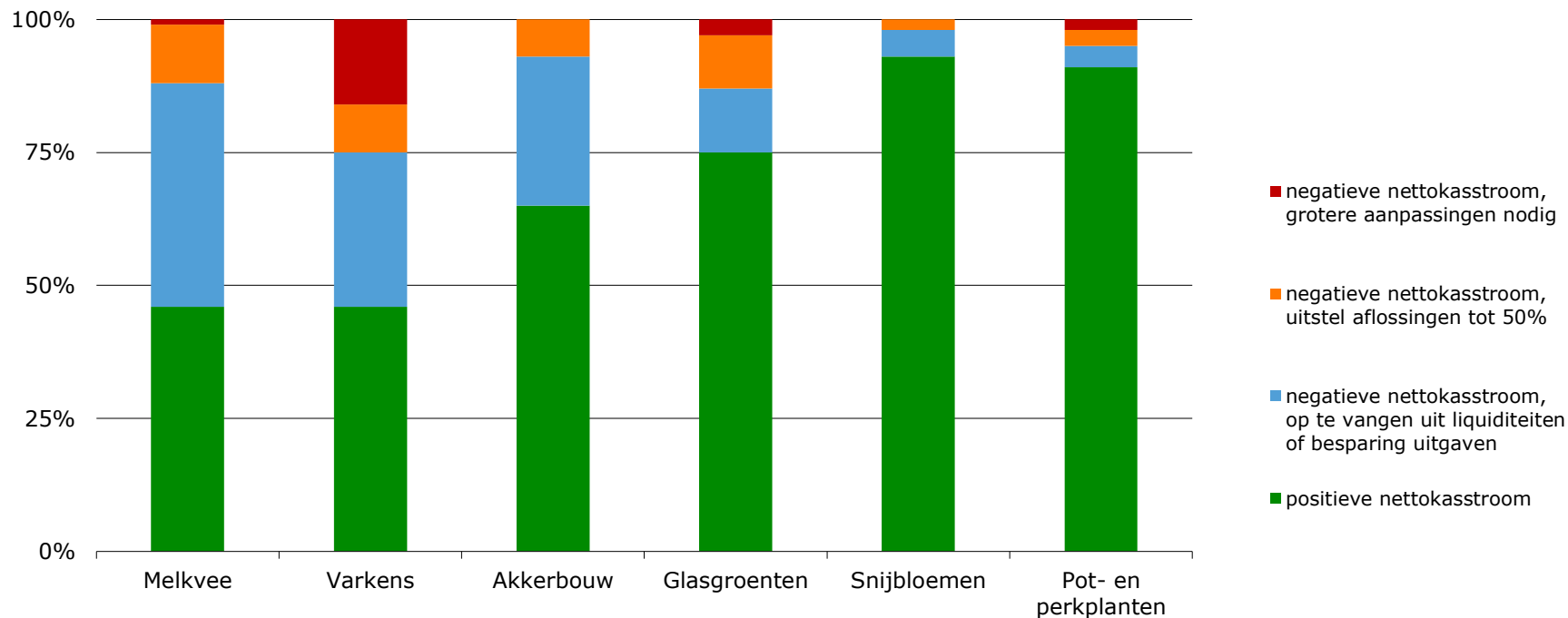
Inkomen uit bedrijf, x 1.000 euro per onbetaalde aje

Liquiditeiten: definitie

- Resultaten op basis van ontvangsten en uitgaven
- Verdeling van bedrijven in groepen:
 - Positieve netto kasstroom
 - Negatieve netto kasstroom, waarvan
 - Op te vangen uit eigen middelen (en enige besparing op uitgaven)
 - Op te vangen door lagere aflossingen (tot 50%)
 - Grotere aanpassingen nodig.

Liquiditeit 2021 (r) kasstroom varkensbedrijven onder druk

Sectorrekening

- Economic Accounts for Agriculture (Eurostat, CBS)
- Raming 2021
- Geaggregeerde gegevens
- Andere uitgangspunten dan Informatienet
 - Populatie (productie versus bedrijven)
 - Rekenschema (kalenderjaar versus oogstjaar)

Sectorrekening: hoge kosten drukken inkomen

x miljoen euro	2020 (v)	2021 (r)	Mutatie (euro)	Mutatie (%)
Bruto productiewaarde	28.223	30.117	+ 1.894	+6,7
- Kosten goederen en diensten	17.687	19.338	+1.651	+9,3
= Bruto toegevoegde waarde	10.536	10.779	+243	+2,3
- Afschrijvingen	4.376	4.376	0	0
= Netto toegevoegde waarde	6.160	6.403	+243	+3,9
+ Saldo subsidies en heffingen	1.161	1.015	-146	-12,5
= Factorinkomen (inkomsten v.d. landbouw)	7.321	7.418	+97	+1,3
- Betaalde factorkosten	4.494	4.659	+165	+3,7
= Resterend inkomen	2.827	2.759	-68	-2,4

Aanvullende informatie

- Proces van publiceren
 - www.agrimatie.nl (ma 20/12 15.00 uur online)
- Maart 2022 op www.agrimatie.nl
 - Definitieve uitkomsten 2020 voor alle bedrijfstypen
 - Inkomensraming 2021 voor land- en tuinbouw totaal en overige sectoren: bloembollen, fruitteelt, vollegrondsgroente, boomkwekerij, melkgeiten, vleeskalveren
 - Update inkomensraming 2021 voor melkvee, akkerbouw, varkens, pluimvee en glastuinbouw
 - Andere kengetallen: balans, investeringen, milieu-indicatoren

Dank voor uw aandacht

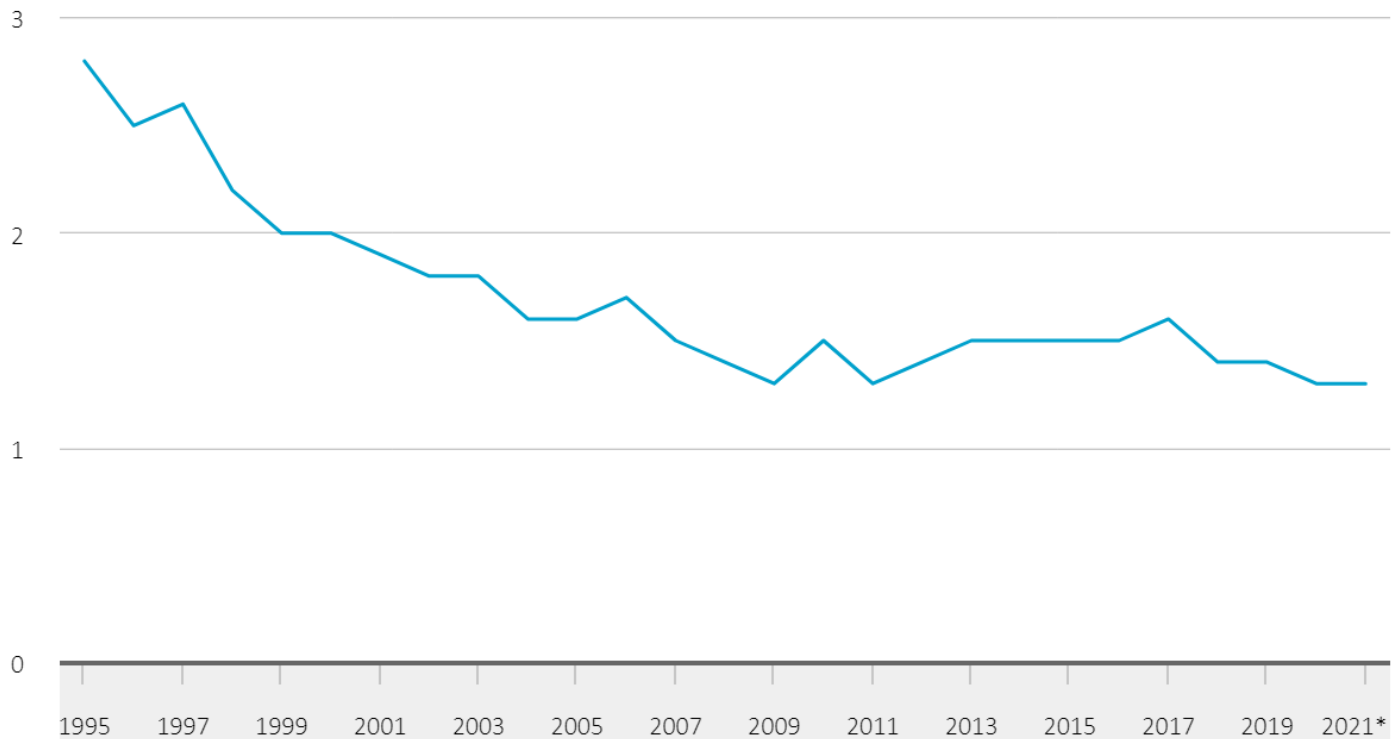
Vragen:

Harold.vandermeulen@wur.nl

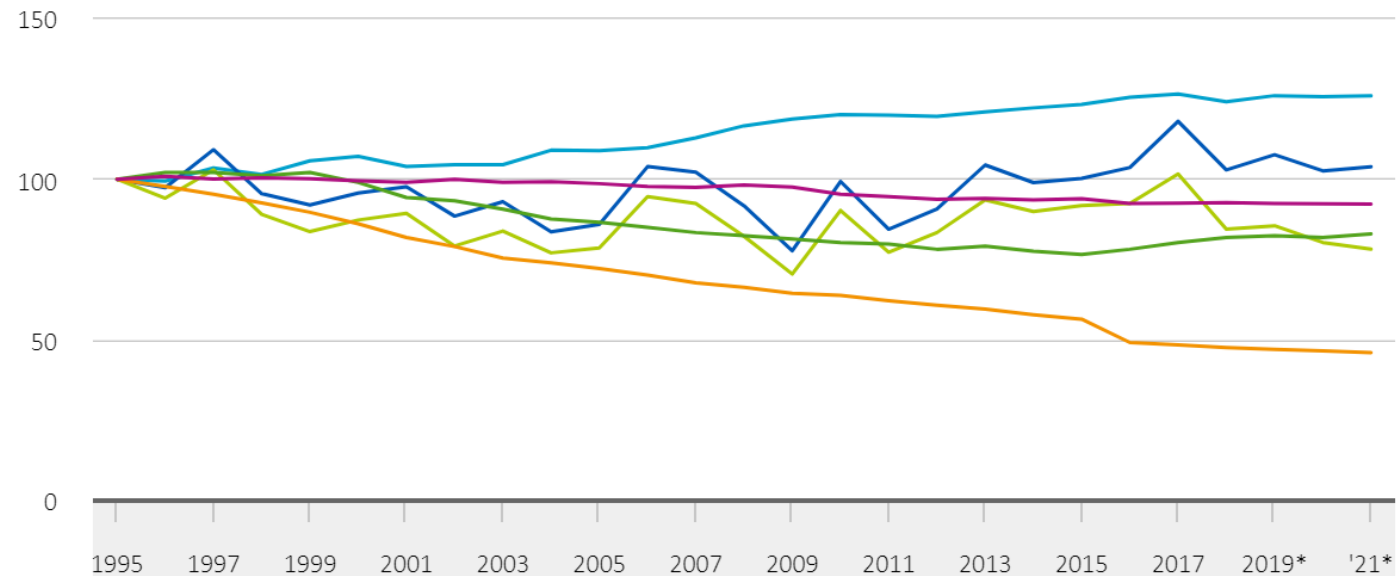
Landbouw in de Nederlandse economie

% bbp

Macro economische ontwikkelingen landbouw

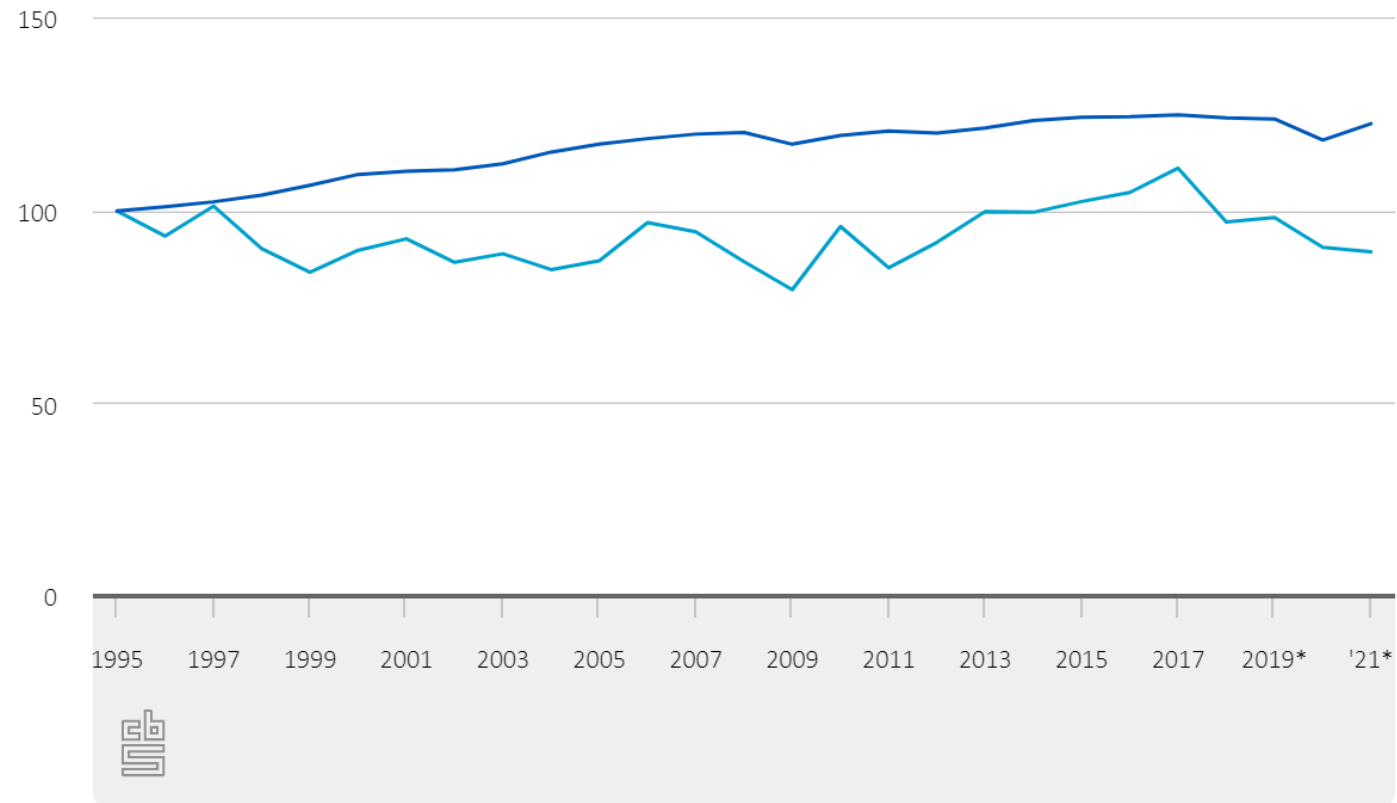
1995=100

- Productievolume
- Landbouwinkomsten
- Landbouwinkomsten per arbeidsjaar
- Arbeidsvolume
- Bedrijven
- Grond

Bbp landbouw en bbp Nederland, per arbeidsjaar

1995=100

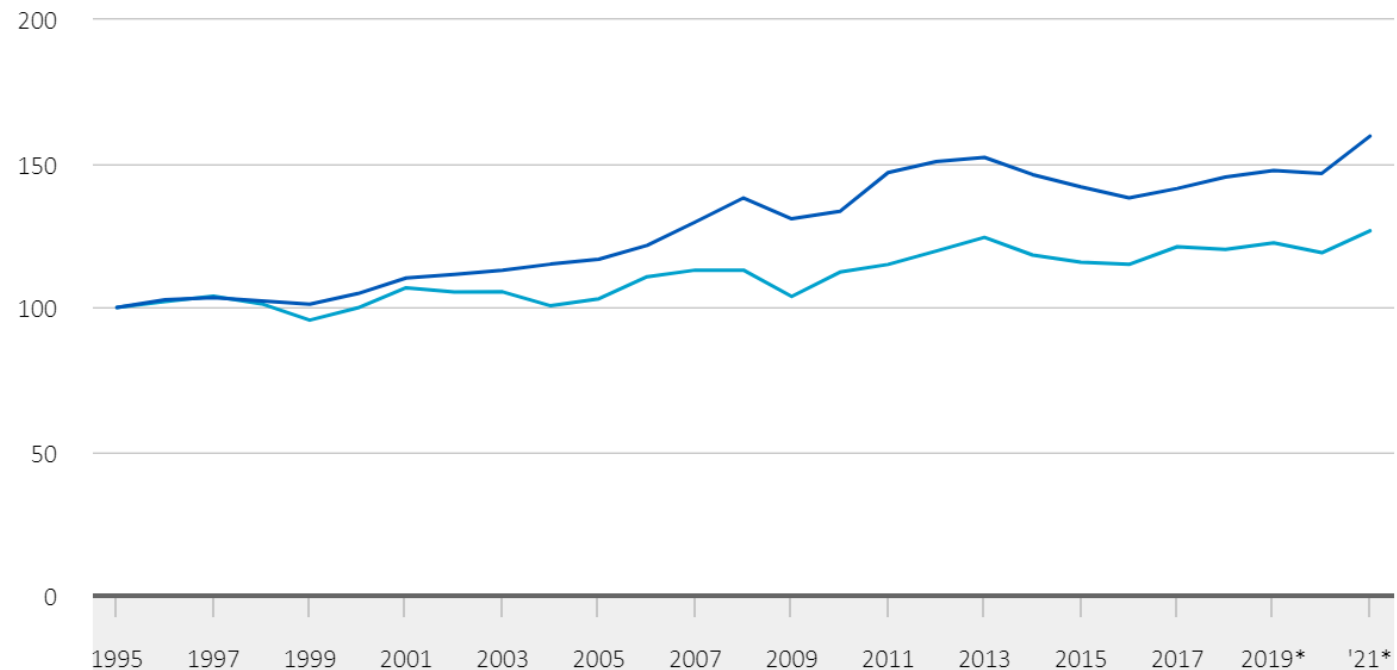

Landbouwinkomsten per arbeidsjaar

Inkomen Nederland per arbeidsjaar

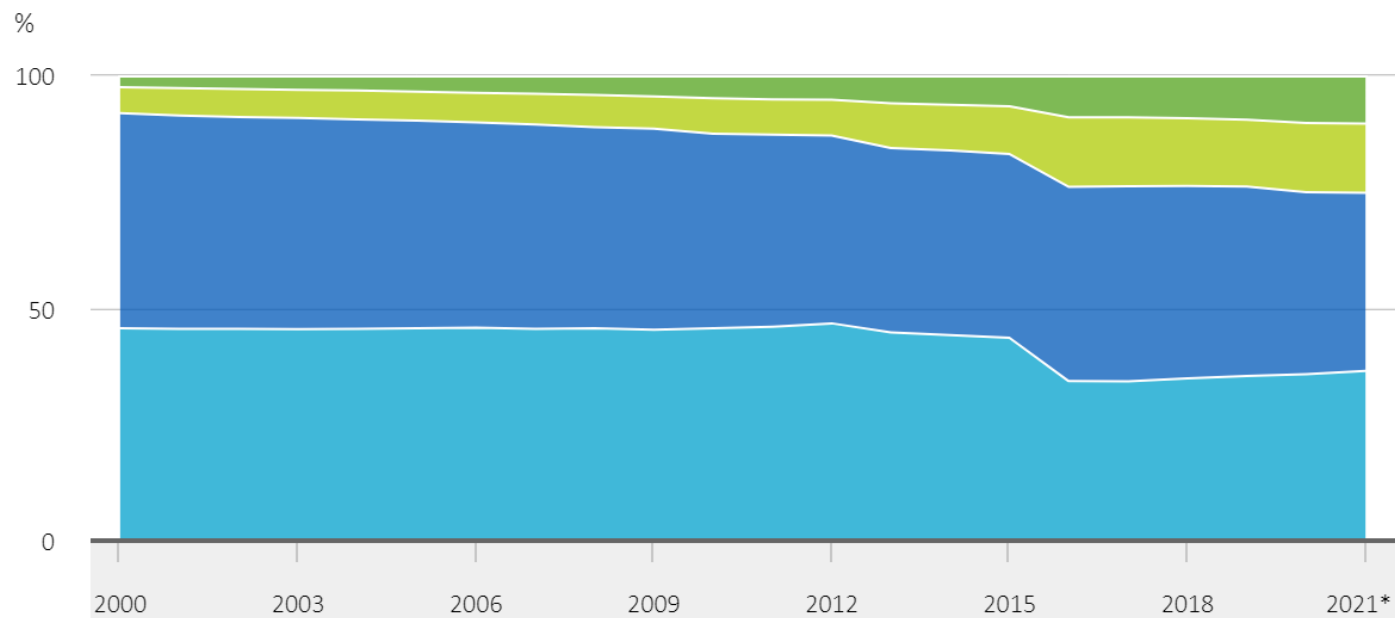
Waarom lopen de landbouwinkomens achter?

1995=100

Productie Verbruik

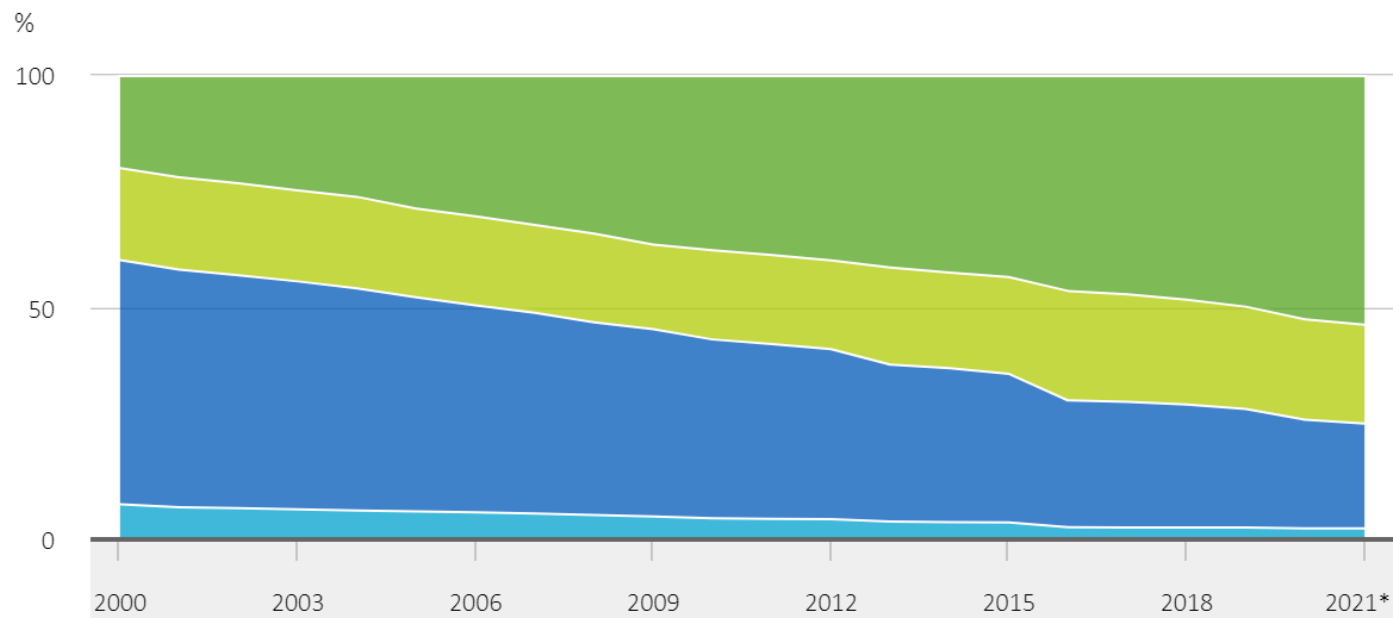
Land- en tuinbouwbedrijven naar gestandaardiseerde omzet (SO)

 <100 100-500 500-1000 1000 >

gestandaardiseerde jaaromzet x 1000 euro

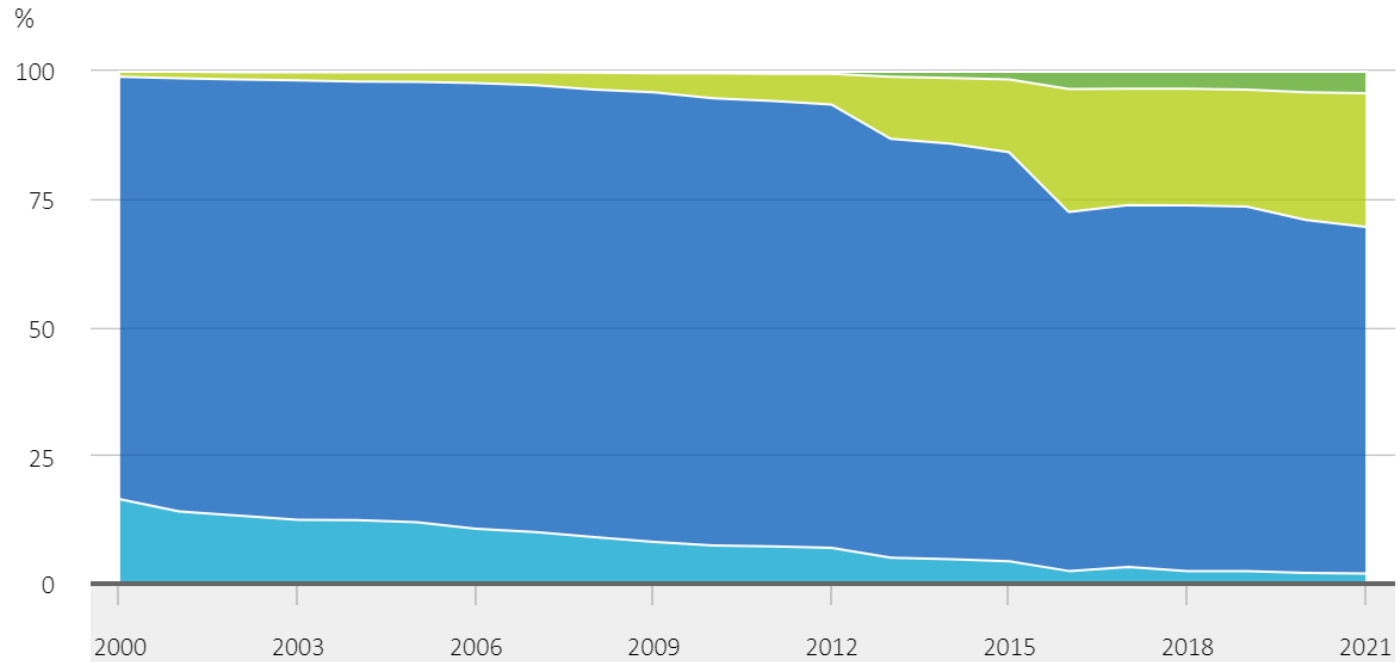
Gestandaardiseerde omzet (SO) landbouwbedrijven per grootteklasse

 <100 100-500 500-1000 1000 >

gestandaardiseerde jaaromzet x 1000 euro

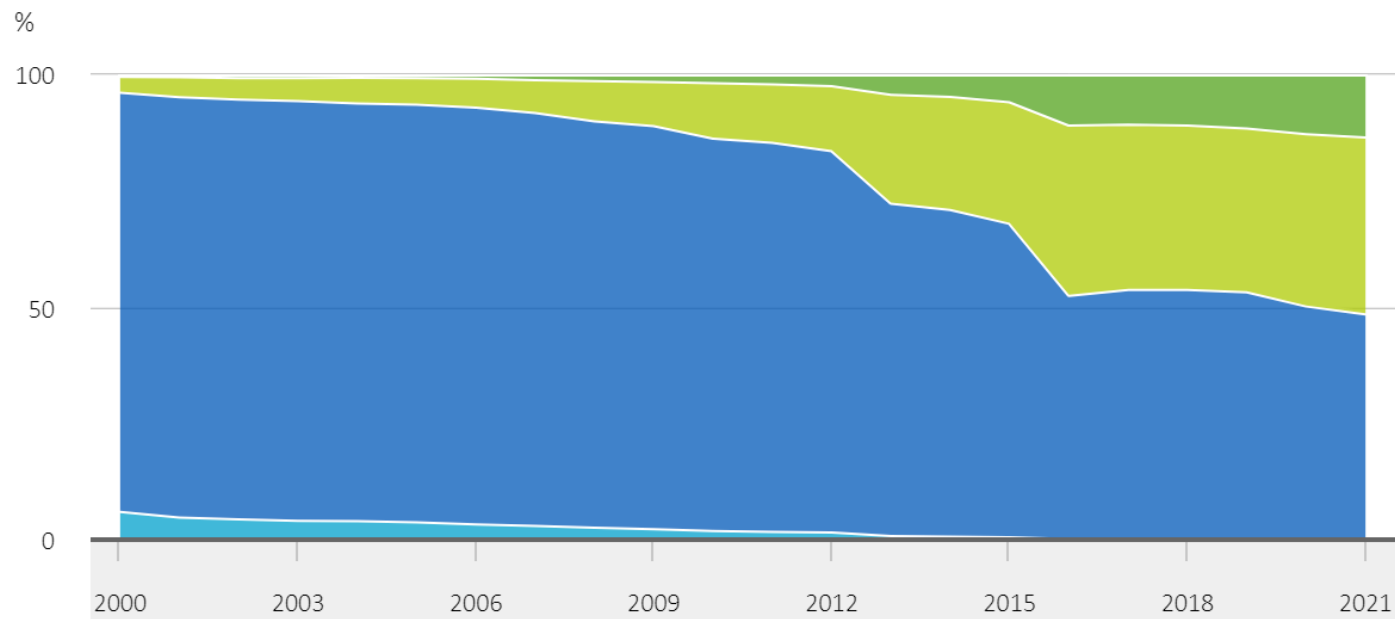
Melkveebedrijven naar gestandaardiseerde omzet (SO)

 <100 100-500 500-1000 1000 >

Gestandaardiseerde jaaromzet x 1000 euro

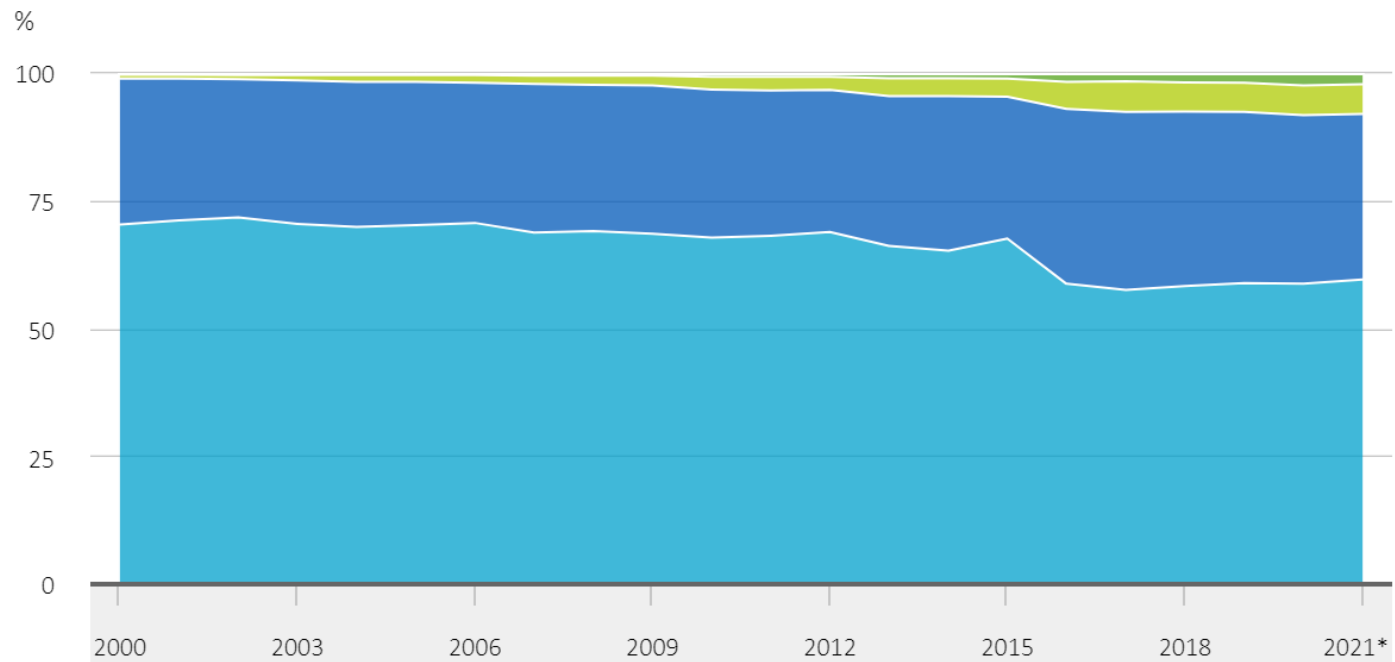
Gestandaardiseerde omzet (SO) melkveebedrijven per grootteklasse

 <100 100-500 500-1000 1000 >

Gestandaardiseerde jaaromzet x 1000 euro

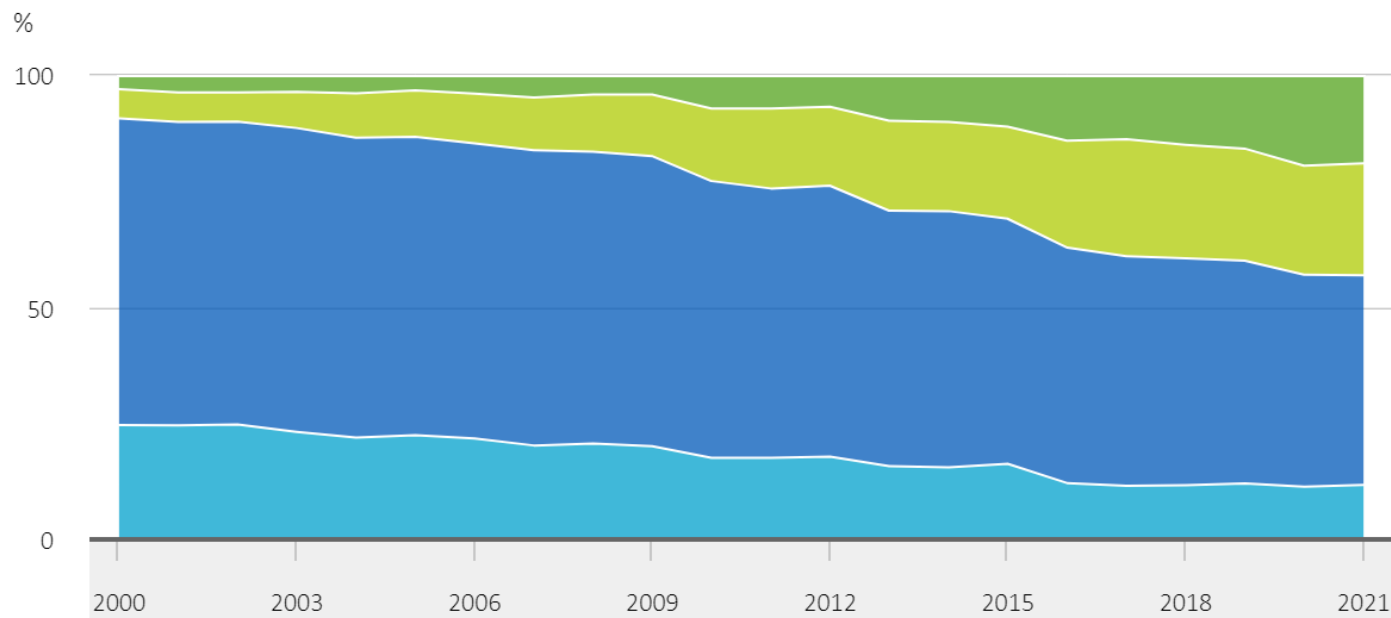
Akkerbouwbedrijven naar gestandaardiseerde omzet (SO)

 <100 100-500 500-1000 1000 >

Gestandaardiseerde jaaromzet x 1000 euro

Gestandaardiseerde omzet (SO) akkerbouwbedrijven per grootteklasse

 <100 100-500 500-1000 1000 >

Gestandaardiseerde jaaromzet x 1000 euro

Dank voor uw aandacht

Vragen:

Cr.pierik@cbs.nl

Vragen

Petra Berkhout
Harold van der Meulen
Cor Pierik

Programma vanaf 14.00 uur Sectorverdieping

14.00 uur: Melkvee

Alfons Beldman, Pieter Willem Blokland en Jakob Jager

14.20 uur: Akkerbouw

Bert Smit en Ruud van der Meer

14.40 uur: Varkenshouderij

Robert Hoste en Arjan Wisman

15.00 uur: Pluimveehouderij

Peter van Horne en Arjan Wisman

15.20 uur: Glastuinbouw

Peter Ravensbergen, Gerben Jukema, Yolande de Valk en Pepijn Smit

Alle overige vragen:

Channah Durlacher – persvoorlichter 06 425 14 262.
E-mail channah.durlacher@wur.nl

Varkens: ontwikkeling prijzen voer en vleesvarken

